

Na levi ob cesti je videti Križki grad, lastnina vodje nemškutarskih vélikih posestnikov, barona Apfaltrerna.

Ob desni je videti nad Kamnikom še nekaj podrtij grada „Gallenberg“. Kdaj je postal razvalina, ne vem; pred 24 leti pa sem jaz videl še kapelico sv. Janeza, tudi že zelo razpadlo, in nekako ječo, v katero so jetnike spuščali po vrvi. Imela je podobo „šparovca“, v katerega se krajcar lahko dene, a sila težko zopet ven vzame. Zdaj neki že tudi teh dveh reči ni več videti.

O Kamniku naj povem le to, da sva se podala v ondotni samostan, kjer me je veselilo posebno dvoje: izvrstne orglje Ljubljanskega mojstra Goršiča, ki so res mogočno, umetno delo, in prijaznost častitih gospodov očetov Frančiškanov.

Tu je mir, ki človeku posvetnega ropota nevajenemu ali celó že presitemu prav dobro dé. Zabavali smo se prav prijetno; prekmalu je bila ura dve, ki je klicala častite očete v šolo. Gospodje so učitelji glavne šole, gotovo boljši kakor marsikateri drugi posvetni novošègñi. Kamnik je tedaj srečen zato, da ima tako dobre učitelje in tako po ceni. Ta sreča vsaj nekoliko zmanjša nesrečo, da župan „Johan“ Kecelj spada v red nemčurjev.

A propos, Kecelj! Tam-le je, ravno pred svojo štacuno pipe tobak, ko greva memo. Jaz ga poprej nisem poznal; misli si pa, dragi čitatelj, človeka s zabuhlim obrazom, debelim vratom, obilnim trebuhom in sicer čokastim životom, pa imaš fotografijo župana Kamniškega. Morda ga bo „Brencelj“ kdaj namalanega pokazal svetu. (Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Osnova judovskega kraljestva v Palestini.* Da Magjari ne skrbijo samo za Turka, ampak tudi za juda, kazal je predlog poslanca Viktora Itóczyta v seji Ogorskega zbora 12. dne t. m., ki vladi naklada, naj gleda na to, da zdaj, ko se rešujejo zadeve jutrovihi dežel in se krščanskim narodom pripravlja svoboda, ob enem tudi povrne pravica judovskemu narodu, ki je pred 1800 leti pregnan bil iz svoje domovine. Palestina — je rekel — je gorko ljubljena prvotna domovina judov, zato naj postane ona sedaj posebno kraljestvo pod oblastjo ali odvisnostjo Turčije, ali pa kot samostalna judovska država, tako bi se judovski narod samemu sebi nazaj dal, pod blagim delovanjem svoje lastne narodne vlade in narodnih inštitucij. — Zbora predsednik je po pravilih zborovih odložil motiviranje tega predloga na tisto sejo, ko se imajo razpravljati osnove o pogodbi in budgetu, čeravno je poslanec Istoczy zelo tišal na to, da se stvar kar brž v tej seji reši. — Vsaj bi res ne škodovalo, da bi se vsi judje preselili tje, od kodar so se po svetu razkropili in tako premožni postali, da si lahko lastno „kraljestvo judovsko“ kupijo in Rothschild postane njih kralj.

* *Statistika nekršènih otrok v Berlinu.* — Kar so na Pruskem ljudje po glasoviti postavi pred 4 leti dobili popolno svobodo v tem, da dado kristjani svoje otroke krstili ali ne, judje svoje otroke obrezati ali ne, ali pa jih upisati v vrsto tako imenovanih „svobodnih občin“, se strašno zmanjšuje vsako leto število kršènih otrok, in sicer se je v preteklih 4 letih, kar omenjena svobodna postava velja, zmanjšalo tako, da je cela tretjina novo rojenih otrok nekrščena. — Ali je po takem čuda, da se slišijo take grozovitosti v Berolinu, kakor smo jih zvedili zadnji čas „aus dem Lande der Gottesfurcht und frommen Sitte“, pa jih bomo slišali še čedalje več!

Naši dopisi.

Iz Istre 16. jun. — Ker dosihmal še nikdo ni poročal „Novicam“, kar so drugi časniki že poročali o veleizdajni demonstraciji isterskih italianissimov, naj jim jaz povem. *) 2. dne junija zjutraj videle so se italijanske trikolore razobešene po mestnih ulicah v Kopru, Rovinju, Vodnjanu, Pazinu in menda še tudi drugod, našemljene z veleizdajnimi plakati, ki so bili na hišne zidove prilepljeni. Plakati so se glasili: „Viva Umberto I. nostro re, fuori lo straniero!“ to je: „živijo Hubert I. naš kralj, preč s ptujcem!“ — S tako prekucijsko demonstracijo slavili so tisti dan Italijani in poitalijančeni domačini „Statuto italiano“ in razodeli, kako zavzeto je njih lahonsko srčice za „blaženo Italijo“, od kodar vedno več razdropanih in lačnih ubožcev v „ptujo“ Avstrijo, zlasti v Istro, prihaja, da vsaj kaj dela dobijo; sicer bi morali v „blaženi Italiji“ v največi revščini glada poginiti! Ta veleizdajni čin, dasiravno po mislih nekaterih „zvestih“ Karnjelo-lahov, smešen in brez pomena (?!), vznemiruje in bitko žali zvestobo in lojalnost vsacega pošteno mislečega Istrana, sosebnost Slovana, **) ki lahko možato z nogo ob tla vdari in ponosno reče: zemlja, na kateri stojim, katero se svojim potom obdelujem, — je naša — slavjanska in našega svitlega cesarja, a nikakor ne italijanska, kakor bi vi, šanjaški izdajavci, radi hoteli! Kdor razmere v Istri dobro pozná, se pa takim hudobnim demonstracijam lahonstva nikakor čudil ne bo. Lahko bi na vsa usta povedal, kdo je lahonstvu v Istri do take predrznosti pot ugladil, — al gospá policija je za mano, in — „quod licet Jovi non licet bovi“ — zato moram molčati. Kar pa v vsakdanjo kroniko spada, mislim, da smem govoriti tudi na papirji. — Odkar je častita glagolitica v slovanski Istri propala, ni menda nobena sodnija, nobena županija, sploh: noben ured več javnega pisma slovanski napisal. Vse slovansko v Istri prezirajoča in črteča „sladka“ italijanščina ***) od drugod podpirana, začela je polagoma v Istri šopiriti se in povsod gospodovati, ter je celó mnogo poštenjakov domačinov okužila in domačemu ognjišču odtrgala. Častiti domači jezik moral se je tujcu umakniti in poskriti se v kmečke hiše. Ohranil se je bil še sèm ter tje nekoliko po cerkvah; toda ne več v prejšnji časti. Našli so se celó tako „pravični“ in „sveti“ možje, da so ga začeli tudi iz cerkve poditi in neusmiljene zaušnice mu davati. Nekateri so se celó tako izpozabili, da so se drznili imenovati jezik ljudstva, med katerim in od katerega živijo, psovaje ga: „lingua dei cani“ = „pasji jezik“. Slovan pa, ki je po svoji natori pohleven, je vse to voljno trpel. Kakor se je pa od Boga Istranu podeljena slovansščina pregnala iz uradov, ravno tako neusmiljeno, da ne rečem barbarsko preganjala in pregnala se je tudi iz šole. Pred dvema letoma izrazil se je v Poreškem deželnem zboru dr. Stradi zoper tobožnje germanizovanje v Istri rekoč: „Cesarska vlada bi utegnila morebiti položiti drugo govorico ljudstvu v usta, al družega čutja v srce nikdar. Istra je bila, je in bode vedno podučevana v šoli tiste dežele, katero je oddelila na-

*) S presrčno zahvalo združujemo prošnjo, da bi blagovolili sedanji čas, ko je tudi v Istri nevarno se začelo šopiriti lahonstvo, „Novicam“ poročali o važnejših dogodbah.

**) Sliši se, da bodo zoper to slovesno protestirali. Prav tako! Vred.

***) V Istri (brez Trsta) bivajo 3 narodi: Hrvati, Slovenci in Italijani. Hrvatov je blizo do $\frac{2}{3}$ celega prebivalstva, Slovencev 30—40.000, ostali so Italijani. Italijani so v veliki manjšini, vendar oni gospodarijo!! Narobe svet tedaj tudi tu.